

Res Claritatis MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XI., číslo 14

13. 7. 2014 / neprodejné

Z OBSAHU	Zvěstovat, že nejsme sirotci. Promluva Svatého otce Františka	04
	Svěrací kazajka, nebo dar Ježíšova Srdce?	07
	Dítě na okraji společnosti. Ministr a dítě	10
	„Slunce džihádu vyšlo...“	13

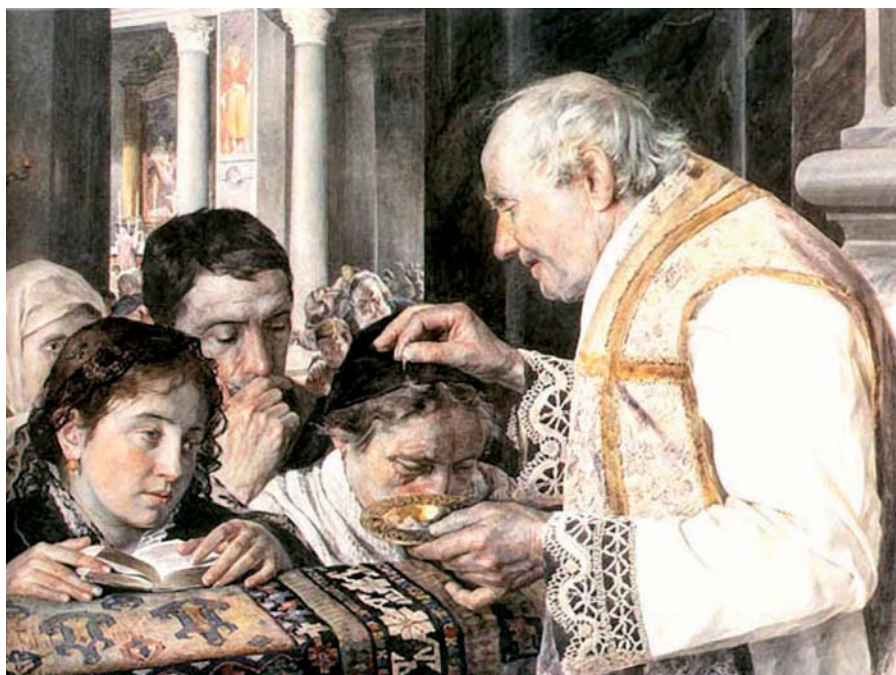
TRADICE OTCŮ

Z listu svatého biskupa a mučedníka Ignáce Antiochijského Magnesijským († po roce 107)

Když jsem viděl celou obec ve víře a zamířoval si ji, napomínám vás, abyste se snažili všechno dělat v Boží svornosti, pod vedením biskupa na místě Božím a kněží na místě sboru apoštolů, a mně velmi milým jáhnům ať je svěřena služba Ježíše Krista, který od věků byl u Otce a na konci se zjeví. Mějte tedy všichni smýšlení stejné s Božím a cťte se navzájem. Nikdo ať neposuzuje svého bližního podle těla, ale vždycky se navzájem milujte v Ježíši Kristu. Ať není mezi vámi nic, co by vás mohlo rozdělovat, ale buďte zajedno s biskupem a s těmi, kdo předsedají, aby to bylo vzorem a trvalým poučením.

Jako tedy Pán neudělal nic bez Otce, s nímž je jedno, ani sám ani skrze apoštoly, tak ani vy nic nedělejte bez biskupa a kněží. Nepovažujte se za moudré, co můžete vykonat na vlastní pěst, ale ve společném shromáždění ať se projevuje jedna modlitba, jedna prosba, jedna mysl, jedna naděje v lásce, v dokonalé radosti, což je v Ježíši Kristu, nad něhož nic není. Všichni se scházejte jako do jednoho Božího chrámu, jako k jednomu oltáři, k jednomu Ježíši Kristu, který od jednoho Otce vyšel, u jednoho byl a k němu se navrátil. [...]

Když tedy ti, kteří žili ve starých zvyklostech, přešli k nové naději a nedrží už sobotu, ale žijí podle dne Páně, ve kterém také vzešel náš život skrze něho a jeho smrt. Někteří popírají toto tajemství, skrze něž se nám dostalo víry, a kvůli němuž všechno snášíme, abychom byli shledáni učedníky Ježíše Krista, našeho jediného učitele. Jak bychom my mohli žít bez něho, jehož jako učitele očekávali i proroci, jeho učedníci v duchu? Proto také přišel ten, kterého spravedlivě očekávali, a vzkřísil je z mrtvých.

Julian Fałat: Popelční středa (1881). Foto: Wikipedia

Nejprve nebeské království

Před rokem 1989 platilo, že stupeň obětavosti kněze rostl s množstvím opravených kostelů. Gratulace ke kněžským jubileím, které v *Katolických novinách* dávali publikovat vděční farníci, vystihovaly velmi přesně to, co věřící od svých pastýřů očekávali: „Děkujeme našemu panu faráři za jeho obětavou službu, zejména za opravy našich kostelíků.“ Kněz v modrákách, šplhající po střeše kostela, uskutečňoval tehdy vrchol kněžské spirituality. Organizování společných akcí farnosti bylo v té době pochopitelně velmi omezené.

Po roce 1989 mívají věřící často jiná očekávání. Lze je vyjádřit jako kombinaci „gesta“ nohu přes nohu s výrokem: „Tak pane faráři, bavte nás!“ Kněz to musí „umět s dětmi“, s mládeží to má „pěkně rozjet“, musí být „akční“. Výlety,

poutě, zájezdy, tábory, opékání buřtů, plesy, fara jako průchozí dům – to jsou atributy kněze, který musí být „otevřený“ a organizovat věřícím každého věku jejich volnočasové aktivity.

V obou těchto modelech obrazu kněze chybí to nejpodstatnější. Představme si lékaře, od kterého by se očekávalo buď opravování ordinací nebo pořádání zájezdů pro pacienty za peníze farmaceutických firem. Hlavní je přece to, zda lékař účinně léčí své pacienty. A podobně je zcela zásadní, aby se od kněze neočekávaly především činnosti, které jsou reprezentativní, společenské, zvnějšku viditelné, a proto kvantifikovatelné a ocenitelné. A také zábavné. Blyštící se fasáda kostela je vidět. Podobně je viditelný i čile se rozvíjející spolkový život

Dokončení na str. 3

Louis Raphaël Sako
Foto: <http://leandronazareth.blogspot.cz>

Irácký patriarcha: šokuje mě nečinnost Západu

Iráku hrozí občanská válka, říká pro Vatikánský rozhlas babylónský patriarcha chaldejské církve Louis Raphaël Sako. Arcibiskup Sako je hlavou v současnosti nejvíce ohroženého křesťanského společenství na Blízkém východě.

„Irák dnes prožívá chaotickou situaci a směřuje k rozdělení. Kurdistan už je delší dobu nezávislý, sunnitské provincie nejsou pod kontrolou ústřední vlády. Jih je stabilnější, protože jej téměř celý kontrolují šíité. A my křesťané? Nevíme, kam patříme. Máme strach, systém je křehký a nevíme, kdy exploduje. Riziko občanské války je veliké. Jediným řešením bude nakonec rozpad země do tří částí.“

Mocnosti, kterými patriarcha míní Spojené státy, Rusko a Írán, by však neměly na iráckou politiku naléhat vojenskými prostředky, aby ji přiměly k jednomyslnému řešení, domnívá se arcibiskup Sako, kterému už je skoro lhostejné, zda toto řešení spočívá v jednotném nebo rozděleném Iráku.

„Pokud existuje globální plán na dělení země, má se to provést, ale dohodou. Dialogem, nikoli válkou.“ Chaldejský patriarcha upomíná, že islámský svět nyní prožívá postní měsíc ramadán. Zbraně by měly mlčet a iráčtí muslimové by se měli modlit za mír v zemi. Podle iráckého arcibiskupa mají Spojené státy „morální povinnost dovést znesvářené strany k jednacímu stolu“. Západní individualismus, egoismus a nečinnost hlavu chaldejské církve šokují. „Mezinárodní společenství zaměstnává jen to, aby si pojistilo vlastní zájmy. A lidé se teď více zajímají o mistrovství světa ve fotbale než o nějakou válku v Iráku nebo kdekoli jinde.“

RaVat

V Jižním Súdánu hrozí rozsáhlý hladomor

Novou nezávislou republiku Jižní Súdán postihla občanská válka, kvůli které hrozí rozsáhlý hladomor, varuje apoštolský nuncius, jenž v této zemi působí.

Arcibiskup Charles Daniel Balvo, který slouží jako zástupce Vatikánu v Keni a v Jižním Súdánu, říká, že současné boje v této chudé zemi jsou „zápasem o politickou moc, který má nyní kmenový podtext“.

Poté, co země v roce 2011 po dlouhé a krvavé občanské válce získala nezávislost na Súdánu, „už neexistuje společný nepřítel, a tak lidé začali bojovat mezi sebou“, postěžoval si apoštolský nuncius. Pokud se boje včas neukončí, aby zemědělcům mohli pěstovat plodiny, objeví se za šest měsíců hladomor, uvedl.

Catholic Culture

Oprava

Omlouváme se čtenářům za chybu v minulém čísle, kde jsme ve zprávě „Hnutí Pro život ČR usiluje o napadení potravní tablety soudní cestou“ na str. 3 chybně uvedli, že „potravní tableta zabíjí dítě do 49. týdne těhotenství“. Správně má pochopitelně být „do 49. dne těhotenství“. Děkujeme za shovívavost.

redakce RCM

Penězi a majetkem víru a pravdu nahrazovat nechceme

Biskupové Čech, Moravy a Slezska, shromáždění ve dnech 3. a 4. července 2014 na svém 98. plenárním zasedání na Velehradě, vydali společné prohlášení nazvané „Penězi a majetkem víru a pravdu nahrazovat nechceme“. Reagují v něm na aktuální situaci ohledně procesu částečného majetkového narovnání mezi církvemi a státem.

S odvoláním na poselství papeže Františka o skromnosti a vstřícnosti vůči těm, ke kterým jsme posláni hlásat radostnou zvěst a naději evangelia, naléhavě doporučují všem oprávněným osobám římsko a řeckokatolické církve, aby i v situacích, kdy dle znění zákona o částečném majetkovém vyrovnání byla prokazatelně nerespektována blokáce církevního majetku v letech 1991–2014, postupovaly se vstřícností a otevřeností vůči lidem, jimž by prosazování tohoto majetkového práva způsobovalo nesnáze.

Z tohoto důvodu schválili pravidla, podle kterých budou v těchto případech postupovat, a všem členům mužských a ženských řeholí doporučují, aby je v tomto duchu následovali. Znovu zdůrazňují, že majetek a peníze nejsou středem života Církve, ale pouze prostředkem pro naplňování společného cíle – hlásání evangelia a pomoci všem potřebným bez rozdílu. Připomínají však, že není možné tolerovat porušování blokačního zákona vedoucí ke spekulacím a nezákonnému obohacování jednotlivců či skupin. Církve se chce v těchto případech domáhat svého práva jako příspěvek k boji proti korupci v české společnosti.

TS ČBK

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz nebo na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zasílání zpráv e-mailem. Periodikum je distribuováno zdarma a lze jej v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Švýcarsko: skupina Exit umožňuje seniorům „sebevraždu kvůli stáří“

Švýcarská organizace Exit, která pomáhá lidem vzít si vlastní život, si odhlasovala, že rozšíří své služby i pro seniory, kteří nejsou nevyléčitelně nemocní. Na své letošní výroční valné hromadě doplnila do svých stanov „sebevraždu kvůli stáří“, aby lidé, kteří trpí psychickými či fyzickými problémy spojenými s vysokým věkem, mohli ukončit svůj život. Asistovaná sebevražda je ve Švýcarsku legální a teoreticky může těchto služeb využít i zdravý mladý člověk. Nicméně, organizace působící v této oblasti si stanovují své vlastní interní požadavky, kterými se vzájemně liší.

Švýcarská zdravotní asociace tento krok kritizovala kvůli obavám, že podpoří sebevraždy mezi seniory. „Nepodporujeme změnu, kterou Exit učinil ve svých stanovách. Je to pro nás důvod k obavám, protože nelze vyloučit, že bude na seniory vyvíjen nátlak, aby si vzali život,“ řekl předseda asociace Dr. Jürg Schlup.

Ale Exit tvrdí, že většina lidí, kteří se pro tuto možnost rozhodnou, je již členy jejich organizace a několik let usiluje o asistovanou sebevraždu. „Naši členové nám řekli, abychom se tomuto tématu aktivně věnovali. Bylo na čase rozhodnout,“ řekl Bernhard Sutter, místopředseda organizace Exit.

„Asistovaná sebevražda je zdlouhavý proces. Lékaři musí udělat testy a několik hodin s pacienty hovořit a požádat je o zdůvodnění jejich motivu. Staří pacienti mají pocit, že nemají na toto všechno dostatek energie, a proto to není důstojné.“

Organizace potvrdila, že senioři, kteří vyhledávají její služby, budou stále ještě muset projít komplexním vyšetřením – ale tyto lékařské testy nebudou tak přísné jako ty, jež jsou nutné pro mladé lidi. Navzdory jistému odporu ze strany zdravotní asociace Sutter uvedl, že se lékařská profese stává tolerantnější.

„Předpisy na tyto prostředky (ukončující život) pocházejí nejčastěji od rodinných lékařů,“ řekl. „To dokazuje, že lékařská profese je nyní tolerantnější, a zdá se, že vývoj bude pokračovat v tomto směru.“

The Guardian

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://res.claritatis.cz>.

Dokončení ze str. 1

pod taktovkou velebného pána. Avšak to, že kněz má především předávat věřícím prameny duchovního života, jako by bylo jakýmsi samozřejmým vedlejším efektem, který nestojí za řeč.

Jistěže nejde o exhibující a prázdnou ekvilibristiku věhlasných kazatelů nebo populárních mediálních kněží. Kněžská služba má dva póly: spiritualitu a profesionalitu. Také „obyčejný venkovský farář“ může mít homilie hodnotné a připravené. Může být zpovědníkem chápajícím i nápomocným. Může sloužit liturgii pečlivě a krásně. Může připravovat ke svátostem tak, že má co předat. Nemusí být doma na „akcích“, nýbrž především za oltářem. Mohli bychom si v této souvislosti připomenout Ježíšův výrok: „Hleďte nejprve nebeské království a jeho spravedlnost, a to ostatní vám bude přidáno“ (Mt 6,33). Není správné, když se po tom, který má vést věřící k „nebeskému království a jeho spravedlnosti“, očekává především to „přidáno“.

Vlastně je tomu tak i s celou Církví. Také od ní se u nás očekává především ono „přidáno“. Vnášení morálních hodnot, sociální a charitativní péče, školství a kulturní působení. Věřící rádi obhajují církev právě poukazem na toto „přidáno“. Vždyť to by snad mělo být srozumitelné i „těm druhým“. Jenomže vlastní činností Církve musí být zvěstování a slavení Krista, jinak se církev zpronevěří svému vlastnímu poslání. Bohužel se však zdá, jako by šlo o jakýsi samozřejmý doplněk, a vše, čím je třeba se prezentovat, je sice bohubílé, ale nikoli to Boží. Je to jen „přidáno“.

P. Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., J.C.D

soudce metropolitního církevního soudu v Praze, docent církevního práva na TF JU v Českých Budějovicích, rektor kostela sv. Gabriela Praha-Smíchov

SLOVO KNĚZE

Opět je tu léto – čas dovolených. Pro žáky, studenty a jejich učitele čas prázdnin. Bohu díky. Co mi zvláště dělá radost, je Boží všudypřítomnost. At' pracujeme a sloužíme, anebo se rekreujeme a odpočíváme, Pán je zde.

Někomu může tato představa stále Boží přítomnosti vadit. Vzpomínám si, že v dětství mi také nebylo úplně příjemné vědomí, že Bůh vše vidí, že jeho pohledu neuniknu, neboť je všude. Z jedné strany obava, ale z druhé strany dobrá pojistka, abych snadno neupadal do hříchů a snažil se jednat lépe. Tyto pocity a představy ovšem plynou z pojetí Boha jako nejvyššího spravedlivého Soudce.

Bůh je však neskonale víc než jen spravedlivý Soudce. Proto mám dnes radost, jelikož vím, že je se mnou milující Otec a zosobněná absolutní Láska: *Tak Bůh miloval svět, že dal svého jediného Syna...*

Jsem přesvědčen, že si Pán nepřeje, abychom na něj mysleli jen v jistém (a někdy vysilujícím) stažení a napětí. Nechce být jen stálým podněcovatelem naší odpovědnosti. On je též naším nejbližším Přítelem. Je tím, kdo nám nejvíce rozumí, kdo chce naše štěstí, kdo nám dopřává ovoce Ducha Svätého – zvláště pokoj, radost a lásku.

Přítomnost Boží občerstvuje, potěšuje, uklidňuje i pomáhá. Milující i milovaný Bůh je vždy se mnou a je vždy na mé straně. I o prázdninách mohu tedy o Bohu přemýšlet, s ním rozmlouvat, o něm svědčit a při tom odpočívat a ještě být osvěžen. Jak je krásné a vznešené být stále nablízku tomu, kdo je Příčinou světa, Dárce života a Činitelem spásy. Přeji Vám, milí čtenáři, také radost z toho, že je Pán s námi.

fr. Pavel Maria OP

fr. Pavel M. Mayer OP, dominikánský kněz, magistr noviců

NEDĚLE

Z čítanky „Víra Církve“ sestavené z textů Josepha Ratzingera

Jaume Huguet: Poslední večeře (1470). Foto: Wikipedia

V dějinách nahradila neděle sobotu kvůli tomu, že křesťané slavili vzpomínku zmrtvýchvstání v neděli. Shromážďovali se v den zmrtvýchvstání k Večeři

Páně a věděli, že Zmrtvýchvstalý s nimi skrytým způsobem sedí u stolu, že jsou tedy tohoto dne stolovníky Boha, že tu je den, v němž nemají co do činění jenom s lidmi a věcmi, naopak, že smějí sedět u Božího stolu, tohoto předobrazu konečné velké hostiny, v níž se naplní smysl dějin. To zůstalo jádrem neděle dodnes, že tohoto dne je Boží stůl připraven pro nás lidi a že jsme z pracovního shonu našich všedních dnů pozváni sedět u stolu se samým Bohem. A ovšem je to jako vždycky: Člověk od Božího pozvání stále utíká ke svým volům a ke svým vilám a ke svým pracovním záležitostem. Zalekne se tohoto velkého a nezvyklého pozvání, že smí sedět u stolu s Bohem. [...]

Pouze když máme tento střed, zůstává neděle nedělí. Uděláme-li z toho totiž

velké volno, pak se degradujeme na stroj, který také tu a tam musí být naolejován a opraven. Je-li neděle jenom volno, pak zůstává funkcí práce, pak zůstáváme otroky práce, méně významní než práce a stroje. Kam takové pojetí vede, jsme viděli během let, v nichž se považovalo za správné lidi neschopné práce odstraňovat jako životy bezcenné pro život. Člověk zůstává svobodný, zůstává králem jen tehdy, když uznává Boha, Pána všech pánů. Jen tehdy září skrytá koruna člověka, o níž vypráví Písmo svaté: „Učiňme člověka, aby byl naším obrazem, podle naší podoby; Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem.“

<http://www.dbk-shop.de>
Přeložil P. Josef Koláček SJ

ZVĚSTOVAT, ŽE NEJSME SIROTCI

Promluva Svatého otce Františka na sympoziu římské diecéze

Před dnešní Církví stojí velká výzva: stát se Matkou. Církev musí být plodná, její identita spočívá v tom, že evangelizuje, tedy rodí děti.

V tomto roce jsem se během návštěv několika farností setkal s mnoha lidmi, kteří mi svěřovali svoje naděje a očekávání i svoje bolesti a problémy. I v mnoha dopisech, které denně dostávám, čtu o mužích a ženách, kteří pocítují dezorientaci, protože život je dost náročný a často uspěchaný a stěží se hledá jeho smysl a hodnota. Představuji si, jak rušný je den tatínka či maminky, kteří brzo vstávají, vyprovázejí děti do školy, potom jdou do práce často do míst, která jsou vzdálená a kde vládne napětí a konflikty... Často se nám všem stává, že se cítíme sami. Cítíme na sobě tíži, která nás drtí, a ptáme se: je toto život? V našem srdci se rodí otázka: jak to udělat, aby naše

děti, naši mladí, mohli dávat smysl svému životu? Proto i oni vidí, že tento náš způsob života je někdy nelidský, a nevědí, jakým směrem se dát, aby život byl krásný a ráno byli rádi, že vstávají.

Když zpovídám mladé manžele, kteří mi povídají o dětech, vždy se jich ptám: „Máš čas hrát si se svými dětmi?“ A často-krát slyším tatínka říkat: „Víte, otče, když jdu ráno do práce, ony spí, a když se večer vracím, jsou už v posteli a spí znovu.“ – To není život! To je obtížný kříž. A nelidský! Když jsem byl arcibiskupem v jiné diecézi, mohl jsem častěji než dnes mluvit s dětmi a mladými, kteří trpí, jako by byli sirotky! Myslím, že totéž se děje v Římě. Mladí přišli o jistou cestu, kterou se ubí-

rat, o učitele, kterému důvěřovat, o ideály, jež jim zahřejí srdce, o naděje, které jim ulehčují námahy každodenního života. Jsou osiřelí, ale uchovávají ve svém srdci touhu po tom všem! Naše společnost je společností sirotků! Nemají paměť rodiny, protože např. prarodiče jsou daleko, v domově důchodců, a postrádají tedy jejich přítomnost, onu paměť rodiny. Dostává se jim málo citu nebo příliš uspěchaného citu: tatínek je unaven, maminka unavena, jdou spát... Chybí jim obdaření! Ono obdaření tatínkem a maminkou, kteří umí ztratit čas, aby si s dětmi hráli. Potřebujeme smysl pro toto obdarování v rodinách, ve farnostech a v celé společnosti. A pomyslíme-li na to, že Pán se nám zje-

vil obdarováním, tedy milostí, je tato potřeba velmi důležitá. Lidské obdarování je jakýmsi otevřením srdce Boží milosti. Všechno je gratis. On nám přichází darovat svoji milost. Nemáme-li však smysl pro obdarování v rodině, ve škole, ve farnosti, bude velmi těžké chápat, co je milost Boží, ona milost, která se neprodává, ani nekupuje, ale která je darem, Božím darem, samotným Bohem. A proto existují sirotci, protože postrádají obdarování.

Nenechám vás sirotky

Ježíš nám dal velký příslib: „Nenechám vás sirotky“ (Jan 14,18), protože on je cestou, kterou je třeba se ubírat, učitelem, jemuž je třeba naslouchat, nadějí, která neklame. Jak nevnímat tento žár srdce, abychom řekli, zejména mládeži: „Nejsi sirotek! Ježíš Kristus nám zjevil, že Bůh je Otcem a chce ti pomoci, protože tě má rád.“ To je hluboký smysl křesťanské iniciace: zrodit k víře znamená zvěstovat, že nejsme sirotci. Vždyť společnost zapírá svoje děti! Například skoro 40 % mladých Italů nemá práci... Co to znamená? Že Ty mne nezajímáš! Jsi materiálem na vyhození! Je mi líto, ale takový je život. I společnost činí z mladých sirotky! Pomyslete, co znamená 75 milionů mladých této evropské kultury, lidí mladších 25 let, kteří nemají práci... Tato kultura je nechává osiřet. My však jsme lidem, který chce, aby jeho děti rostly s jistotou, že mají otce, že mají rodinu, že mají matku. Naše technologická společnost do nekonečna množí možnosti potěšení, zábavy a výjimečnosti, ale není schopna člověka přivést k pravé radosti. Tolik pohodlí, tolik krásných věcí, ale kde je radost? Abychom měli život rádi, není třeba jej vyplňovat věcmi, které se pak stanou modlami, potřebujeme, aby se na nás díval Ježíš. Jeho pohled nám říká: je krásné, že žiješ, tvůj život není zbytečný, protože je ti svěřen velký úkol. Toto je pravá moudrost: nový pohled na život se rodí ze setkání s Ježíšem.

Stát se Matkou

Musíme se ubírat po cestě misionářské pastorální konverze. Konverze není snadná, protože znamená změnu života, změnu metody, změnu mnoha věcí a také změnu duše. Tato cesta konverze nám dá identitu lidu, který dovede ro-

dit děti a není lidem neplodným! Pokud jako Církev neumíme rodit děti, něco nefunguje! Velká výzva dnešní Církev je stát se Matkou: Matkou! Nikoli nějakou nevládní organizací se spoustou pastoračních plánů... ty sice potřebujeme, ale není to podstatné. Je to pomoc. K čemu? Pro mateřství Církev: není-li Církev matkou, stává se starou pannou! A tak není plodná. Identita Církev spočívá v tom, že evangelizuje čili rodí děti. Myslím na naši matku Sáru, která zestárla bez dětí; mys-

Toto je pravá moudrost: nový pohled na život se rodí ze setkání s Ježíšem.

lím na Alžbětu, manželku Zachariáše, která zestárla bez dětí; myslím na Noemi, další ženu, která zestárla bez potomstva... A tyto neplodné ženy nakonec děti dostaly, měly potomstvo. Pán je schopen to učinit! Církev pro to však musí něco udělat, musí se změnit, konvertovat, aby se stala Matkou. Má být plodná! Plod-

nost je milost, o níž musíme prosit Ducha Svatého, abychom mohli postoupit vpřed v naší misionářské pastorální konverzi. Nejde o to jít hledat proselyty. Nikoli. Ne jít a zazvonit se slovy: „Nechcete vstoupit do asociace zvané katolická církev? Je třeba vyplnit formulář...“ A jeden člen navíc... Církev, jak řekl Benedikt XVI., neroste proselytismem, nýbrž přitažlivostí, mateřskou přitažlivostí, nabídkou mateřství, roste něhou, roste mateřstvím, svědectvím, které rodí stále více dětí. Naše Matka Církev trochu zestárla... Musíme ji omladit! To však neznamená dovést ji k lékaři, který jí udělá kosmetiku. To není omlazení Církev. Církev omládne tím, že dovede dát více dětí, stane se mladší, když se stane více matkou. Naše matka Církev je láskou nás dětí. Být v Církvě znamená být doma, s maminkou, u maminky doma. V tom je velikost Zjevení.

Obnovit paměť

Stárnutí je úbytek komunitního života, to je pravda. Individualismus nás odvádí od komunitního života a tím Církev

Duccio di Buoninsegna: Maestà, Uzdravení slepého (1308–1311). Foto: Wikimedia Commons

stárne. Chodíme navštěvovat instituci, která už není matkou a dává nám identitu jako fotbalové mužstvo. Patřím k tomu mužstvu: fandím katolické církvi! A k tomu dochází, když ubývá komunitní život, ubývá rodina. Musíme obnovit paměť, paměť Církve, která je Božím lidem. Chybí nám dnes smysl pro dějiny. Máme strach před časem, raději žádný čas. Žádné putování, nic. Všechno teď! Jsme v království nynější, království příležitosti. Jenom tento prostor, prostor a žádný čas. Také v komunikaci: záblesk, moment, mobil a esemeska... Zkrácený a redukováný jazyk. Všechno se dělá rychle, protože jsme otroky příležitosti. Je třeba obnovit paměť trpělivosti Boha, který v dějinách spásy nespěchal, provázel nás a kvůli nám upřednostňoval dlouhé dějiny, dlouhé roky jde s námi.

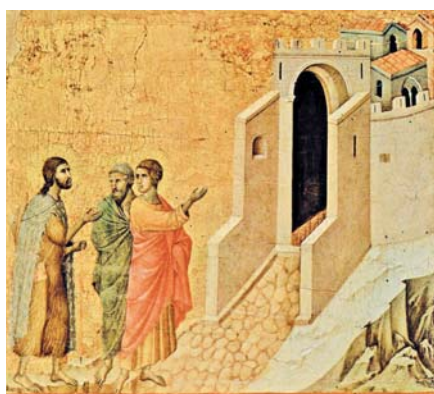
Přijetí a něha

Nyní zmíním dvě klíčová slova: přijetí a něha. Matka je něžná, umí pohladit... Když však vidíme ubohé lidi, kteří jdou do farnosti s tou či onou záležitostí a najdou někoho, kdo jim vyčiní a zavře před nimi dveře: „Ne, musíte nejprve udělat toto, zaplatit tolik. Vezměte si tady ten papír a musíte udělat...“ Ne, takto se tito lidé necítí jako doma u maminky! Necítí! Možná si připadají, jako když zařizují něco na úřadě, ale nikoli jako doma u maminky. Farní kanceláře jsou vrátnicemi Církve! Farní kancelář, to jsou otevřené dveře do domu matky, nikdy ne zavřené! Je třeba umět otvírat dveře v přítomném čase, je třeba přijetí a něhy. Přítomnost potřebuje něhu a přijetí. A budoucnost nadějí a trpělivost! Doslavět nadějí: jdeme vpřed. A rodina? To je trpělivost! Svatý Pavel nám k tomu říká: snásejte se navzájem (srov. Gal 6,2).

Soucíť se zástupy

Lidé, kteří přicházejí, vědí, že Církev díky pomazání Duchem Svatým opatruje odkaz Ježíšova pohledu. A my jej máme nabízet všem. Když přijdou lidé do farnosti, jaký postoj musíme mít? Nejprve musíme přijmout všechny velkodušně, s otevřeným srdcem jako v rodině a prosit Pána, aby nás uschoptil mít účast na těžkostech a problémech, s nimiž se mládež často setkává.

Máme mít srdce Ježíše, který „když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako ovce bez pastýře“ (Mt 9,36). Uviděl zástupy a pocítil soucit. Rád sním o Církvi, která žije Ježíšovým soucitem. Soucíť znamená trpět společně, cítit to, co cítí druhí, doprovázet v tomto citění. Taková je matka Církve: hledá své děti soucitem. Církev má srdce bez hranic, ale nejen srdce; má také pohled, něhu Ježíšova pohledu, který je často výmluvnější než spousta slov. Lidé

Duccio di Buoninsegna: Maestà, Cesta do Emauz (1308–1311). Foto: Wikimedia Commons

Budme smělí v rozvíjení nových způsobů, jimiž se naše společenství stanou domy, které mají neustále otevřené dveře.

často, aniž by o tom věděli, čekají, že se jim u nás dostane tohoto Ježíšova pohledu, onoho klidného, přívětivého pohledu, který proniká srdce. Celá farnost musí být přívětivým společenstvím, nejenom kněží a katecheté. Celá farnost má přijímat...

Nabízet víru

Musíme znovu promyslet, jak jsou naše farnosti přívětivé a zda časy našich aktivit usnadňují účast mladých, zda jsme schopni mluvit jejich jazykem a chápat se možnostmi hlásat evangelium i v jiných prostředích (sportoviště, nové technologie). Budme smělí v rozvíjení nových způsobů, jimiž se naše společenství stanou domy, které mají neustále otevřené dveře. Avšak po přijetí musí následovat jasná nabídka víry, často třeba nevysove-

ná, ale obsahující postoj, který dosvědčuje instituci zvanou Církev či farnost, jež dýchá vírou v Pána Ježíše.

Poprosím vás, abyste studovali dobře věci, o kterých jsem mluvil, tedy onu osiřelost, a abyste studovali, jak obnovit paměť rodiny, jak dosáhnout toho, aby farnosti byly hřejivé, oplývaly obdarováním a nebyly pouhými příležitostnými institucemi. Aby byly dějinné, aby byly cestou pastorální konverze. Aby v přítomném čase dovedly přijímat svoje děti s jemnocitem a posílat je vpřed s nadějí a trpělivostí!

Bližní faráři

Mám moc rád kněze, protože dělat faráře není snadné! Snadnější je dělat biskupa než faráře... Protože my biskupové máme stále možnost zaujmout odstup nebo se skrýt za „Jeho excelenci“, a to nás chrání! Avšak dělat faráře, když ti klepou na dveře a říkají: „Otče, toto, otče tady, otče tam...“ To není snadné! Když někdo přijde mluvit o problémech v rodině nebo o úmrtí anebo když přijdou „děvčata z charity“ a začnou mluvit proti „katechetkám“... Není snadné být farářem!

Chci však říci jedno, už jsem to řekl dříve: italská Církev je silná díky farářům. Díky farářům! Farářům, kteří mají dnes jiný systém, ale kteří spali s telefonem u postele a vstávali v kteroukoli hodinu, aby šli za nemocným. Nikdo neumíral bez svátostí... Bližní! Bližní faráři! Ti po sobě zanechali paměť evangelizace!

Blahoslavená, která jsi uvěřila

Pomysleme na matku Církve a povězme naší matce Církvi, co Alžběta řekla Marii, když se stala matkou čekající dítě: „Jsi šťastná, protože jsi uvěřila!“

Chceme Církve víry, která věří, že Pán je schopen učinit ji Matkou a dát jí mnoho dětí; naši svatou matku Církve.

Děkuji vám za vaše přijetí. Mnohokrát také děkuji za trpělivost. Pracujte dál. Mám na vás jednu prosbu, abyste se za mne modlili. Mám to zapotřebí, protože tato práce není snadná. Modlete se tedy za mne. Moc díky.

Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitulky redakce, kráceno)

SVĚRACÍ KAZAJKA, NEBO DAR JEŽÍŠOVA SRDCE?

Úvaha o významu učitelského úřadu Církve

Magisterium Církve je někdy viděno jako síla, která dusí svobodu. Ve skutečnosti je však darem Ježíšova Nejsvětějšího Srdce.

Magisterium Církve, tedy to, co oficiálně učí papež a biskupové, je někdy viděno jako síla, která dusí svobodu. I když se ve vykonávání tohoto učitelského poslání projevuje lidský prvek, nepřestává být střežením a výkladem Božího slova. Tak zajišťuje jisté poznání pravdy, totiž aby Boží slovo bylo uchováno a vykládáno ne zmateně, ale ve své úplnosti. Vždyť ten, kdo ustanovil magisterium a neustále ho svou pomocí podporuje, je samotný Pán Ježíš Kristus. Proto je ve skutečnosti darem jeho Nejsvětějšího Srdce.¹

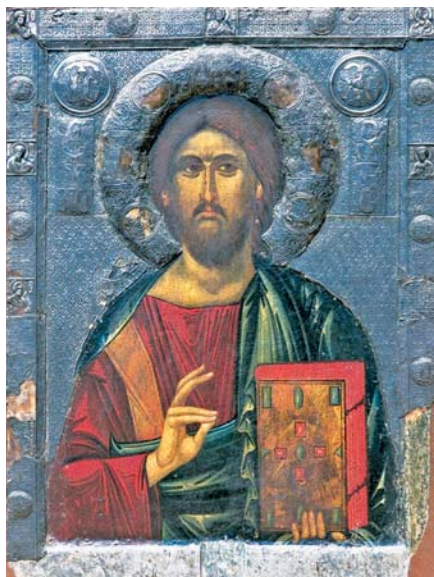
Jedna z encyklik nedávno svatořečeného papeže Jana XXIII. – je to sociální encyklika z roku 1961 – nese příznačný název *Mater et Magistra – Matka a Učitelka*. Touto „Matkou a Učitelkou“ je zde míněna Církve. Obojí je propojeno: „jako matka, která učí své děti mluvit a tím i chápat a komunikovat, i naše Matka Církve nás učí řeči víry, aby nás naučila víře rozumět a žít ji“ (*Katechismus katolické církve*, č. 171). Někomu se ovšem někdy může zdát, že Církve spíše než matka je macecha či nějaká vězeňská dozorkyně. Učitelský úřad Církve neboli magisterium je tak někdy viděn spíše negativně: jako nějaký byrokratický útlak shora; jako síla, která brání svobodě myšlení; jako svěrací kazajka, jež dusí pravý teologický rozvoj. Jiným zase připadá, že už jsou dospělí a že jim Církve nemá co mluvit do toho, co vidí jako pravdivé či nepravdivé.

Co je magisterium?

Co na tyto námítky říci? Nejprve bude vhodné upřesnit, co to vlastně magisterium je. Určitě jím není všechno to, co papež a biskupové říkají: tak projevem učitelského úřadu Církve není rozhovor, který papež František poskytl novinám, nebo jeho soukromý telefonní hovor či kniha *Překročit práh naděje* od svatého

Jana Pavla II. nebo trilogie *Ježíš z Nazareta* od Benedikta XVI. apod. V těchto a v podobných případech vystupují papežové jako soukromé osoby, zatímco u magisteria se vyžaduje, aby vystupovali jako oficiální učitelé Církve.

Co je pak posláním papeže a biskupů jako oficiálních učitelů Církve? Na tuto otázku jasně odpovídá Druhý vatikánský

Kristus, učitel (Makedonie, 14. stol.)
Foto: <http://05varvara.wordpress.com>

koncil, když praví, že učitelský úřad Církve „z Božího příkazu a za pomoci Ducha Svatého Boží slovo zbožně slyší, svědomitě střeží a věrně vykládá a z tohoto jediného pokladu víry čerpá všechno, co předkládá k věření jako zjevení od Boha“ (konstituce *Dei verbum*, č. 10). Na základě těchto koncilních slov můžeme tedy říci, že učitelský úřad Církve neboli magisterium je posláním papeže a biskupů Boží slovo psané nebo ústně předávané zbožně slyšet, svědomitě střežit, věrně vykládat a k věření předkládat, a to z ustanovení a příkazu Ježíše Krista a za pomoci Ducha Svatého.

Z toho, co jsme právě uvedli, vyplývá, že v případě magisteria se nejedná o autoritu vědecky-lidskou, která se zakládá na zřejmosti, průkaznosti a solidnosti lidských důkazů, nýbrž o autoritu charismaticky-svátostnou:² je to autorita *svátostná*, neboť byla obdržena při biskupském svěcení, kterým se biskupové stávají nástupci apoštolů v jejich poslání učít Kristovým jménem, a zároveň autorita *charismatická*, jelikož je zaručována zvláštním charismatem, tj. zvláštním darem Ducha Svatého.

Rozdělení magisteria

I když je magisterium ve svém celku neneseno zmiňovanou Boží autoritou, neznamená to, že máme všechna jeho vyhlášení přijímat stejným způsobem. Jsou zde totiž různé stupně závažnosti a následné závaznosti. Tak z hlediska autority zde máme dvojí základní vyhlášení. Nejprve jsou to ta vyhlášení učitelského úřadu Církve, která se těší neomylnosti, a jsou tak svou povahou definitivní a nezměnitelná: týkají se věcí víry a mravů nebo skutečností, které jsou s nimi úzce spojeny. Jako příklad si můžeme uvést to, jak papež Pius XII. v roce 1950 prohlásil dogma o nanebevzetí Panny Marie. Vyhlášení tohoto druhu přijímáme a máme přijímat se souhlasem božské víry. O této poslušnosti víry učí výslovně svatý Pavel, když mluví o zjeveném tajemství, které „bylo oznámeno všem národům, aby ho vírou poslušně přijaly“ (Řím 16,26; srov. také 1,5).

Druhým základním druhem vyhlášení magisteria jsou ta, která nejsou zaručena charismatem neomylnosti. Tato vyhlášení nejsou svou povahou definitivní a nezměnitelná, a to zvláště proto, že se jedná o vyjádření, která přihlížejí k rychle se měnícím historickým a kulturním podmínkám Církve a světa. Jako

příklad nám může posloužit poslední apoštolská exhortace papeže Františka *Evangelii gaudium*. Souhlas, který v tomto případě dáváme a máme dávat, není a nemůže být souhlasem božské víry, nýbrž jen „náboženskou poslušností vůle a rozumu“, která však na druhé straně s poslušností víry úzce souvisí a je jejím prodloužením. Od souhlasu víry se tato náboženská poslušnost vůle a rozumu odlišuje především tím, že je podmíněná, tj. otevřená pro přijetí dalšího vývoje nauky nebo eventuální změny.

Magisterium střežením Božího slova brání víru Božího lidu

Už toto základní určení toho, co je magisterium, i jeho rozlišení je první odpovědí na shora zmiňované námitky. Můžeme však připojit ještě další odpovědi: Církev, i když je duchovním společenstvím – společenstvím víry, naděje a lásky –, je zároveň a nerozlučně společností a viditelným shromážděním. Existuje tudíž určitá podobnost mezi státními či jinými úřady a učitelským úřadem Církve. Druhý vatikánský koncil také říká, že Církev je „jedinou složenou skutečností, srůstající z lidského a božského prvku“ (konstituce *Lumen gentium*, č. 8). A totéž platí o magisteriu jako součásti Církve: je „jedinou složenou skutečností, srůstající z lidského a božského prvku.“ Papež a biskupové – konkrétní papež a konkrétní biskupové – jsou lidé s různými slabostmi, které se mohou uplatnit a někdy se skutečně uplatňují ve vnějším způsobu vykonávání jejich učitelské moci, ale přesto je tento lidský – někdy možná příliš lidský – způsob vykonávání jejich učitelské pravomoci, který Pán Ježíš předvídal, nerozlučně spjatý s božským prvkem: s tím, že nepřestává být střežením a výkladem samotného Božího slova.

Magisterium sice určitým názorům teologů musí říci ne, popřípadě sáhnout k určitým represivním opatřením, ale jen proto, aby bránilo víru Božího lidu: vedle práv teologů existuje totiž vyšší právo Božího lidu, jemuž teologové slouží a mají sloužit, tj. právo dostávat zdravý pokrm Božího slova, a ne pokažené jídlo bludu či nebezpečných názorů. Na to moudrým způsobem poukázal papež Benedikt XVI. ve své homilii na za-

končení Roku kněží: „*Tvůj kyj a tvá hůl, ty jsou má útěcha*“ (Žl 22 [23],4): *pastýř potřebuje kyj proti divoké zvěři, která chce proniknout do stáde; proti lupičům, kteří hledají svou kořist. Kromě kyje je tu i hůl, která skýtá oporu a pomoc při cestě obtížným terénem. Obojí patří i do služby Církve, do kněžské služby. Také Církev má užívat kyj; kyj, který chrání víru proti falzifikátorům, proti orientacím, které jsou ve skutečnosti dezorientacemi. Právě užití kyje může být službou lásky. Vidíme*

Bůh, věčná a nestvořená Moudrost, nám daroval magisterium papeže a biskupů, jež střeží a věrně vykládá jeho slovo.

Septym ekumenický koncil (Moskva, 17. stol.)
Foto: Wikimedia Commons

*dnes, že nejde o lásku, když je tolerováno jednání nehodné kněžského života. Stejně jako nejde o lásku, připouští-li se šíření herezí, zkomolení a znetvoření víry, jako bychom si mohli autonomně vynalézat víru. Jako by už nebyla darem Božím, drahocennou perlou, kterou si nenecháme vytrhnout. Zároveň se však kyj musí stále znovu stávat pastýřskou hůlí, která pomáhá lidem kráčet po obtížných stezkách a následovat Pána.*³

Jak dále zdůraznil svatý Jan Pavel II. ve své encyklice *Fides et ratio* (srov. č. 51), magisterium svými zákazy – „svozáním“ – ukazuje na myšlení, jež je

v rozporu s Božím slovem – a tím s pravdou vůbec –, a tak varuje před cestami, na kterých by lidská mysl zabloudila.

Magisterium je nezbytné pro jisté poznání pravdy

Magisterium tedy není něčím negativním, ale naopak velikým Božím darem: darem Nejsvětějšího Srdce Ježíšova.⁴ Tento pozitivní význam učitelského úřadu Církve vysvitne ještě jasněji, když si uvědomíme jeho nezbytnost pro jisté poznání pravdy. Ta vychází z toho, že lidský rozum je sice schopen poznat pravdu o Bohu, ale jen velmi obtížně: ve skutečnosti se tohoto pravdivého poznání dostává jen „nemnohým, po dlouhé době a s přimíšením mnoha omylů.“⁵ Za této situace, dané hříchem a jeho následky i omezeností lidského poznání, sám Bůh vychází člověku vstříc a dává mu své slovo, své zjevení, takže nejenom člověk námáhavě vystupuje k Bohu, ale sám Bůh vychází člověku vstříc.

Boží slovo pak působí, že mnozí lidé, snadno a bez omylu mohou poznávat skutečnosti, které se týkají Boha a smyslu lidského života, a to nejenom ty, které jsou přístupné lidskému rozumu, ale také a především ty, které náš rozum převyšují a jsou jím samotným nepoznatelné, jakým je na prvním místě tajemství Nejsvětější Trojice. Boží slovo nám ovšem není adresováno přímo, ale prostřednictvím Božích vyslanců: proroků a hlavně Ježíše Krista. My se tak setkáváme s Božím slovem zprostředkovaně: prostřednictvím toho, kde jsou svědectví Božích vyslanců uchovávána a předávána z generace na generaci, tj. prostřednictvím Písma svatého a posvátné Tradice, jejímiž svědky jsou církevní otcové, liturgie Církve, nadpřirozený smysl věřícího lidu pro víru atd.

Už ve světské oblasti se setkáváme s tím, že určitý významný text je zajišťován oficiálním, autentickým výkladem, což se např. týká výkladu ústavy státu ústavním soudem. Něco obdobného platí i o Božím slově, obsaženém v Písmu svatém a v posvátné Tradici: zde je potřebnost správného výkladu podtržena tím, že se nejedná pouze o nějaký významný text – jeden z mnoha –, ale o nejvýznamnější text, na němž závisí náš věčný život.

Nutnost střezení a výkladu Božího slova magisteriem

Dějinná zkušenost nám pak ukazuje na potřebu tohoto oficiálního a správného výkladu Božího slova. Vždyť to, co je obsaženo v Božím slově, se nabízí různému výkladu a bylo v dějinách skutečně různě vykládáno: Jsou Otec, Syn a Duch Svatý třemi božskými osobami, nebo pouze jednou jedinou osobou, která má různé způsoby bytí?⁶ Je Pán Ježíš Kristus skutečně Božím Synem, jedné podstaty s Otcem, nebo prvním tvorem?⁷ Je Eucharistie pouze symbolicky Kristovým tělem a krví,⁸ či skutečně?... Navíc v průběhu dějin nastávají případy, k nimž se Boží slovo přímo a výslovně nevyjadřuje, např. případ umělého oplodnění ve zku-mavce. Je tedy třeba na tyto případy aplikovat Boží slovo, jeho principy, a to samozřejmě správně aplikovat.

To všechno, o čem jsem právě hovořili, ukazuje na to, že nestačilo a nestačí, aby nám Bůh dal své slovo, své Zjevení, ale také je vhodné, ba nutné, aby zajistil jeho správný výklad a jeho ochranu před nesprávným výkladem, tedy jeho střezení. Blahoslavený John Henry Newman, velký anglický teolog a světec, ve svém známém díle *Esej o vývoji křesťanské nauky* (*An Essay on the Development of Christian Doctrine*) proto tvrdí, že když nám Bůh dal své Zjevení, ve skutečnosti by nám nedal nic, kdyby nám ze svého božského ustanovení nedal také prostředek – neomylný orgán –, který by chránil toto Zjevení a zaručil, že jeho poselství – v celé své pravdě a plnosti, a ne ve verzích zmatených či poškozených – přijde ke všem generacím lidí. V této souvislosti je dobré poznamenat, že není tomu tak, jak tvrdí někteří moderní filosofové a psychologové, že touha po jistotě je něčím patologickým. Je to naopak jedna z přirozených a základních lidských tužeb. Jistě Bůh, věčná a nestvořená Moudrost, si toho všeho byl vědom nekonečně lépe než my, a proto nám zajistil a daroval magisterium papeže a biskupů jako to, které stráží a věrně vykládá jeho slovo a případně je správně aplikuje na nové případy.

Jeden autor právě vyloženou důležitost magisteria ilustroval poukazem na jednu hru, jež se hraje tak, že si skupina lidí sedne do řady či půlkruhu. První

pak vykládá druhému potichu do ucha určitou historku, druhý to potichu opakuje třetímu, třetí čtvrtému atd. Konečně poslední hráč se postaví a nahlas řekne přítomným svou verzi historky. Tato poslední verze se samozřejmě liší od své verze původní: někdy může být přímo nepoznateľná. V tomto případě to nevadí – naopak v tom spočívá smysl a zábava hry –, ale jistě by to vadilo a vadí v případě nějaké důležité zprávy a nejvíce v případě nejdůležitější zprávy, kterou je radostná zvěst evangelia.⁹

Magisterium ustanovil Ježíš Kristus

Ještě můžeme dodat, že souvislost mezi Božím slovem na jedné straně a jeho střezěním a výkladem ze strany magisteria Církve na straně druhé je zajištěna tím, že ten, kdo byl vrcholným hlasatelem tohoto slova – a kdo je sám Slovo –, Pán Ježíš Kristus, je zároveň tím, kdo ustanovil magisterium apoštolů a jejich nástupců, biskupů, a kdo je posílá, jako je sám poslán Otcem (srov. Jan 20,21): „Kdo poslouchá vás, poslouchá mne, kdo pohrdá vámi, pohrdá mnou; kdo však pohrdá mnou, pohrdá tím, který mě poslal“ (Lk 10,16). A Kristus je nejenom na počátku a u kořene učitelské moci apoštolů a biskupů, jejich nástupců, ale zůstává přítomen v celém jejím průběhu a vykonávání. Vždyť neřekl pouze: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28,19–20), ale také: „Hle, já

jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28,20). Pán Ježíš naplňuje tudíž neustále papeže a sbor biskupů při výkonu jejich učitelského poslání svými charismaty čili dary Ducha Svatého.

Ježíš Kristus sám tak učí skrze papeže a biskupy a oni mají pouze účast na jeho učitelském neboli prorockém poslání. Petr, papež, je skálou Církve (srov. Mt 16,18), ale jen proto, že má účast na základní „skálovitosti“ samotného Krista. Když Pán Ježíš říká nejprve svatému Petrovi a pak všem apoštolům: „Všecko, co svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a všecko, co rozvázáte na zemi, bude rozvázáno na nebi“ (Mt 18,18; srov. 16,19), neznamená to tudíž, že by dodatečně v nebi schválil to, co papež a biskupové rozhodli zde na zemi, ale že on sám působí v jejich rozhodnutích.

Jistě je nejdůležitější, jaké odpovědi na základní životní otázky nám dává samotný Pán Ježíš Kristus, vtělený Syn Boží, „cesta, pravda a život“ (Jan 14,6), a právě hlas papeže a biskupů, hlas magisteria, který je živý – Druhý vatikánský koncil mluví o živém magisteriu (srov. konstituci *Dei verbum*, č. 10) –, je v posledku hlasem Ježíše Krista, našeho Pána a Mistra.

P. Štěpán Maria M. Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Maria M. Filip OP, Th.D., vyučující na CMTF UP a na Angeliku v Římě

Poznámky

¹ Při sepisování této úvahy jsme se hodně inspirovali knihou Cormaca BURKEHO: *Authority and Freedom in the Church*. Dublin: Four Courts Press, 1988, «14: Authority and Truth», s. 149–166.

² Tímto rozlišením rozhodně nechceme snižovat vědecky-lidskou autoritu, ale jen poukázat na to, že autorita magisteria je jiného charakteru.

³ Čes. překl.: Milan Glaser. In: *RC Monitor*, 7 [2010], č. 24, s. 4–6 [zde s. 6].

⁴ Papež Pius XII. ve své encyklice o Srdci Páně *Haurietis aquas* (čes. překl. in: Michal Altrichter [ed.]: *Božské Srdce: Teologická reflexe*. Velehrad: Refugium, 2002, s. 18–50) hovoří o darech tohoto božského Srdce, jimiž je – vedle Eucharistie, Panny Marie, kněžství a svátostí – právě Církev (srov. tamtéž, s. 34–36).

⁵ Sv. TOMÁŠ AKVINSKÝ: *Summa theologiae* I, q. 1, a. 1, co.: „[...] paucis, et per longum tempus, et cum admixtione multorum errorum [...]“.

⁶ Jak to hlásala hereze modalismu neboli sabellianismu.

⁷ Jak to hlásala hereze arianismu.

⁸ Jak to hereticky učila protestantská reformace.

⁹ Srov. C. BURKE: *Authority and Freedom*, s. 149.

DÍTĚ NA OKRAJI SPOLEČNOSTI

Ministr a dítě

Ministr financí Andrej Babiš slibuje úsporný stát a lepší budoucnost pro naše děti. Jsou to vážně míněné sliby, nebo jen politické klišé?

Ministr financí Andrej Babiš vstoupil na politickou scénu s velkými ambicemi. Ve svém životopise napsal, cituji: „*Naším politickým hnutím se snažíme pomoci této zemi, která má velký potenciál stát se dalším Švédskem nebo Švýcarskem, ale je už 22 let na cestě, která skončí pro všechny špatně. Není důležité, jak je to jinde. Důležité je, abychom to zkusili změnit kvůli sobě a našim dětem. Nevím, jestli se mi to podaří, ale než zemřu, budu moci svým dětem říct, že jsem to alespoň zkusil.*“ Z textu je zřejmé, že A. Babiš není jen ekonom a úspěšný manažer, ale také rozený politik. Každý politik bez výjimky deklaroval ve svém programu snahu udělat něco ve prospěch dětí.

Dovolím si konfrontovat slova pana Babiše o „*odklonu z cesty, která skončí pro všechny špatně*“, s jeho praktickými kroky od vstupu na předvolební scénu, na vzájemné korespondenci. Následně vyhodnotím cíl hnutí Ano 2011, kterým je údajně úsporný stát bez zvyšování daní. V neposlední řadě si také všimnu deklarovaných snah A. Babiše řídit stát jako firmu.

Hrubá systémová chyba

Poprvé jsem kontaktoval pana A. Babiše v únoru 2012. Stalo se tak při příležitosti vydání materiálu „ANO 2011 se představuje“. Tehdy jsem napsal: Zatím je to syrové. Ten materiál je třeba rozpracovat do konkrétních řešení. Pak teprve bude mít kvalitu jako politický program a bude také použitelný jako základ volebního programu. Troufám si mluvit do bodů č. 8 – sociální systém a č. 9 – zdravotní systém. Nabídka zůstala bez odezvy. Později jsem opakovaně upozorňoval na hrubou systémovou chybu v tzv. „Resortním programu“ ANO 2011: Zcela systémově chybná je teze: Chceme prosadit výrazněji se promítající zásluhovost v rámci prvního (důchodového) pilíře... Přesně ekonomicky definováno: vyplá-

cené starobní důchody jsou dividendy z investic do výchovy dětí. I. důchodový pilíř je průběžně, mezigeneračně financovaný systém. Do I. důchodového pilíře můžete investovat jen jediným způsobem, a to investicí do výchovy dětí – budoucích plátců „sociálního pojištění“, ze kterého jsou přímo financovány starobní důchody. Kdybych zítra zrušil odvody na „sociální pojištění“, nedostanou pozítří dnešní starobní důchodci vyplacenou ani jednu korunu. Pokud tu myšlenku

Ferdinand Georg Waldmüller: Babicka s vnučaty (1854)
Foto: Wikimedia Commons

nechcete akceptovat od mé maličkosti, podívejte se laskavě na to, co ve své přednášce na téma „Penzijní reforma pro ČR. Inovativní přístup“ přednesl současný premiér vlády J. Rusnok. Jistě nechcete ztrácet čas, pak stačí přečíst strany 20–25 referátu: https://is.savs.cz/dok_server/slozka.pl?id=1678;download=1967

Ještě jednou, po lopatě

Reakce jsem se dočkal až ve chvíli, kdy jsem A. Babišovi, ve snaze co nejvíce přiblížit příčinu demografického problému ekonomovi, poslal analogii z podnikatelského prostředí: Dovedete si představit situaci, kdy investice firmy do výroby ne-

jsou daňově odečitatelnou položkou? Do konce je firmám jejich zisk následně odebrán a přerozdělen všem? Jistě řeknete, že by se v tom případě nic nevyrobilo. Rodina s dětmi je ve své ekonomické podstatě stejnou produkční jednotkou jako podnik. Přesto pracujícím rodičům vychovávajícím děti jsou investice do výchovy dětí uznány jako daňově odečitatelná položka jen v zanedbatelné výši. Náklady na jedno dítě v rodině s 1–3 dětmi a mzdou rodičů na úrovni mediánu jsou aktuálně 80 000 Kč ročně a odečitatelná položka je 13 404 Kč za rok, tj. necelých 17 % (do 31. 12. 1992 stát zohlednil rodinám 53 % nákladů na výchovu dětí v rodině). Ve chvíli, kdy rodiče – investoři odcházejí do důchodu, je jim jejich investice do výchovy dětí upřena a dividendy plynoucí z těchto investic jsou přerozděleny ve prospěch všech, tj. i bezdětných. Přitom bezdětní se na nákladech výchovy dětí těch druhých podíleli jen minimálně v rámci přerozdělených daní. Jen atavismus zděděný po předcích, spojený u některých se zodpovědností či vírou, nebo obojím, drží porodnost z hlediska demografie na dvou třetinách té potřebné. Schází nám proto za posledních dvacet let nikoli tři miliony dětí, tj. celá nová generace, ale „jen“ jeden milion nenarozených dětí do vyrovnané populační bilance. Ten jeden milion dětí by nám mimo jiné rozšířil vnitřní trh o 80 miliard korun ročně, tj. o 4,3 %.

Ekonomové společnosti nerozumí

O dva dny později, 29. 10. 2013, jsem obdržel odpověď, cituji: „*O problému nízké porodnosti víme, budeme jej řešit lepšími podmínkami pro mladé rodiny, klouzavými úvazky pro rodiče na mateřské a nižším zdaněním po jejich návratu do zaměstnání. Děkuji a držte palce, AB.*“

Nebyla to příliš uspokojivá odpověď. Nicméně ztráta naděje je pro člověka až do poslední. Proto jsem následně A. Ba-

bišovi mimo jiné napsal: Svolal jste si poradní orgán z tzv. špičkových ekonomů, počítaje v to pana Petra Zahradníka. Dovolte, abych se tomu zasmál. Proč? Protože ekonomové mohou řídit jen ekonomiku, a nikoli celou společnost. Prostě proto, že ekonomové společnosti nerozumí! Ekonomové ani netuší, jak je financován I. důchodový pilíř! Doklad o tom máte např. v materiálu Národní ekonomické rady vlády (NERV) k důchodové reformě. Pod uvedený materiál NERVu se podepsal mimo jiné i Petr Zahradník, kterého máte ve svém týmu ekonomických poradců. Podrobnosti máte v článku „Dítě na okraji společnosti. Ekonomové a dítě“ (v příloze).

Proto se Vás zcela vážně ptám, proč děláte z kozla zahradníka v osobě Petra Zahradníka? Ztrácíte tím drahocenný čas i peníze. Jestliže tady skutečně chcete mít funkční vládu se silnou účastí ministrů z ANO 2011, tak vezmete vážně moji nabídku ke spolupráci. Nečiním tak kvůli politické kariéře, i když jsem se o ni pokoušel v roce 2006 při volbách do senátu. Mým tehdejším ani dnešním cílem nebyla a není politická kariéra. Navíc na něco takového už nemám v 65 letech optimální věk. Mým cílem bylo a je prosazení sofistikovaných a spravedlivých sociálních reforem. Prosazení ekonomicky úsporného, a proto trvale udržitelného sociálního státu. Státu, ve kterém se budou rodit děti pracujícím rodičům. Děti následně dobře vychované a vzdělané. Protože jen takové děti mohou být základem úspěšné národní či možná v budoucnu evropské ekonomiky.

Pokud máte upřímnou snahu dát dohromady zdánlivě rozporuplné volební programy ANO 2011, ČSSD a KDÚ-ČSL a chcete mít nejen funkční, ale zejména úspěšnou vládu, pak jste můj člověk. Téhož dne 6. 11. 2013 jsem se dočkal odpovědi: „Děkuji za reakci, REP je pro ekonomiku a ekonomickou legislativu, budeme samozřejmě zřizovat i další týmy, zdravím a díky za podporu, ab.“

Co s II. důchodovým pilířem

Další reakce A. Babiše jsem se dočkal až na můj e-mail z 20. 11. 2013: „Nemůžete se dohodnout na II. důchodovém pilíři s ČSSD a s KDU-ČSL? II. důchodový pi-

Ferdinand Georg Waldmüller: Klášterní polévka (1858). Foto: WikiArt

líř je třeba zachovat, tj. pravdu má ANO, nikoli ČSSD a KDU-ČSL. Dokonce si do II. spořicího důchodového pilíře musí spořit všichni, ale pozor! Všichni ti, co nevychovávali nebo nevychovali děti. Spořit do II. důchodového pilíře na individuální účty. Více zde: <http://sociologie.netstranky.cz/socialni-reformy/integro-vane-reformy-duchodova-a.html>. Pan A. Babiš o dva dny později odpověděl: „Díky moc, pokud tento stát začne normálně fungovat, tak by II. pilíř ani nepotřeboval, jinak Vašemu požadavku rozumím, musíme se zajistit na stáří, začneme tím, že opět oddělíme I. pilíř od rozpočtu, držte nám palce, ab.“

Při reformě důchodového systému nejde primárně o peníze, ale o dostatek dětí v populaci.

netstranky.cz/socialni-reformy/integro-vane-reformy-duchodova-a.html. Pan A. Babiš o dva dny později odpověděl: „Díky moc, pokud tento stát začne normálně fungovat, tak by II. pilíř ani nepotřeboval, jinak Vašemu požadavku rozumím, musíme se zajistit na stáří, začneme tím, že opět oddělíme I. pilíř od rozpočtu, držte nám palce, ab.“

Primárně nejde o peníze, ale o dostatek dětí

Odpověď A. Babiše se mi samozřejmě nelíbila, proto jsem téhož dne napsal: Oddělení I. důchodového pilíře od rozpočtu je samozřejmě v pořádku. Není to ale řešení, které by zarazilo nárůst skrytého dluhu v I. důchodovém pilíři. Není to ani řešení směřující k trvalé udržitelnosti I. dů-

chodového pilíře. Je potřeba si uvědomit, že při reformě důchodového systému nejde primárně o peníze, ale o dostatek dětí v populaci. Pokud lidé budou moci prožít spokojené stáří bez toho, aby vychovali děti, tak můžete zapomenout na budoucnost. Těch egoistů bez dětí je čím dál víc. Už v roce 2001 bylo 53,3 % rodin bezdětných. Tohle nenapraví žádné peníze, jedině přesné definování zásluhovosti v I. důchodovém pilíři a zohlednění počtu vychovaných dětí. Jinak zde máme a budeme mít i nadále křiklavé případy ekonomicky aktivních rodin, ve kterých matka řádně vychovala 7 dětí. Tyto děti odvedou na sociálním „pojištění“ 50 000 Kč měsíčně a jejich matka má výměr starobního důchodu 3 600 Kč. To jistě nepovažujete za pro-natalitní politiku státu! A. Babiš odpověděl 30. 11. 2013: „Zdravím, pokud se chcete podílet na podobě důchodové reformy, pošlete Vaše CV a Váš návrh reformy max. na A4 na adresu kyselad@psp.cz, díky moc a zdravím, ab.“

Adresa kyselad@psp.cz byla nefunkční, proto jsem odpověděl na obvyklou adresu BabisA@psp.cz a vyžádané materiály poslal. 4. 12. 2013 jsem obdržel odpověď ve stylu chytré horákyne: „Děkuji. Důchodovou reformou se budeme zabývat společně se všemi stranami v detailu, protože jde o budoucnost nás všech a hlavně našich dětí. Určitě musí být v rámci důchodového systému posílena zásluhovost

a zastropován věk odchodu do důchodu. Tímto směrem povedeme i naše jednání. S pozdravem, Andrej Babiš.“

Vaše otázka mi nedává smysl

Tím naše korespondence neskončila. V e-mailu z 13. 12. 2013 jsem napsal: „Pane Babiši, dovolu mi prosím následující otázku: Jak dlouho bude schopen Babiš ekonom lhát Babiši politikovi ve věci financování důchodů z I. důchodového pilíře? Již po přečtení Preambule Koaliční smlouvy jsem našel odpověď... Smluvní strany budou prosazovat ekonomický program pro Českou republiku, který je založen na... dlouhodobě udržitelném penzijním systému... Pokud by „smluvní strany“ chtěly usilovat o trvale udržitelný penzijní systém, tak bych měl důkaz, že A. Babiš ekonom již nebude lhát A. Babišovi politikovi ve věci financování důchodů z I. důchodového pilíře. Protože hodláte usilovat o dlouhodobě udržitelný penzijní systém, nebo jinak řečeno o trvale neudržitelný penzijní systém, mám důkaz, že A. Babiš ekonom bude trvale lhát A. Babišovi politikovi ve věci financování důchodů z I. důchodového pilíře... Proto ani omylem nedocílíte plnění u následujícího programového bodu: Občan a jeho rodina by se měli v zemi cítit svobodně, spokojeně a být na ni hrdí. Jak toho chcete dosáhnout v zemi, ve které platí: Rodiny s dětmi otročí pro cizí bezdětné (Manfred Spieker). Nemůže ani náhodou dojít k nastartování udržitelného hospodářského růstu, zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky země, viz Priority vlády. O čtyři dny později 17. 12. 2013 jsem obdržel odpověď: „Dobry den. Vase otazka mi nedava smysl. A. Babis.“

Úsporný stát?

Poslední odpověď jsem obdržel na e-mail z 30. 1. 2014, ve kterém jsem také vyhodnotil plnění cíle hnutí Ano 2011, kterým je údajně úsporný stát bez zvyšování daní: Dobry den. Pane ministře financí Andreji Babiši, mám Vám pográtulovat k jmenování ministrem financí? Nebo Vás mám současně také politovat v duchu Vašich slov, že ministr Němeček již na Vás chce 2 miliardy korun do zdravotnictví a paní Michaela Marksová na Vás bude chtít již letos další miliardy korun na valorizaci

starobních penzí? Jistě již nahlížíte příští vývoj státního rozpočtu. Vy budete vybírat lépe daně do státní kasy a sociálně-demokratičtí ministři zmiňovaných resortů Vás již předem ujišťují, že to bude báječné pro zvyšování jejich popularity u obyvatelstva. Je jen otázkou času, kdy si uvedený princip připustíte. Tipuji, že se tak stane nejpozději v okamžiku, kdy zlepšený výběr daní nebude stačit na krytí požadavků MZ ČR a MPSV ČR. Pak si plně uvědomíte skutečnost, že Vaše úsilí ve věci shromažďování peněz do státní

Ferdinand Georg Waldmüller: Dědečkovy narozeniny (1849)
Foto: Wikimedia Commons

Pokud lidé budou moci prožít spokojené stáří bez toho, aby vychovali děti, tak můžete zapomenout na budoucnost.

pokladny, ať jakkoli velké, se nemůže ani zdaleka vyrovnat požadavkům systémově zle nastavených pilířů sociálního státu. Veřejnému zdravotnictví a I. důchodovému pilíři, o sociálním pilíři nemluvě. Problém státního rozpočtu, z hlediska možnosti financovat sociální stát a současně spořit výdaje státní pokladny, je řešitelný. Až Vám situace začne přerůstat přes hlavu a nebudete si vědět rady, jsem tady pro Vás. Srdečně zdraví a jen úspěch ve funkci ministra financí Vám přeje Ivo Patta. Následující den jsem dostal odpověď: *Děkuji. S pozdravem, Andrej Babiš.*

Má smysl odpovědi ekonoma – politika A. Babiše komentovat? Mám snad

mluvit o házení hrachu na stěnu nebo o člověku, který hledá ztracené klíče pod lucernou (protože je tam vidět), i když mu spadly jinde ve tmě do kanálu? Mohu jen konstatovat, že údajný úsporný stát bez zvyšování daní je pro A. Babiše jen politickým klišé. Proto i nadále platí moje otázka ze závěru 2. části seriálu: Jak dlouho ještě necháme ekonomy zahrávat si s naší budoucností, tj. zahrávat si s dítětem?

Slabé místo všech ekonomů

Zbývá vyhodnotit slova místopředsedy vlády a ministra financí A. Babiše, že hodlá stát řídit jako firmu. Udělal to za mne samotný A. Babiš v rozhovoru pro *Lidové noviny* dne 14. 5. 2014, když řekl: „Stát nelze řídit jako firmu, tedy rozhodně ne v koaliční vládě. Akceptovali jsme zrušení poplatků ve zdravotnictví – blbě. Akceptovali jsme snížení DPH pro léky – taky asi blbě. Zrušení druhého pilíře – možná taky blbě.“ Závěr je jasný: Andrej Babiš sám sebe definuje jako úspěšného byznysmena, který by chtěl styl řízení firmy přenést i na stát. Přitom A. Babiš ekonom netuší, co z vládních opatření je skutečně špatně, co nikoli a proč. K tomu mohu dodat: Žádný ekonom neumí řídit stát. Důvod je v podstatě triviální: Ekonom dokáže řídit podnik, do kterého mu stát zajistí pracovníky. Ekonom ale nedovede řídit stát tak, aby těch pracovníků bylo dost i v příští generaci. To je systémová chyba v rozvoji ekonomie a slabé místo všech ekonomů, včetně těch nejúspěšnějších, jak jsem si dovolil ukázat na příkladu miliardáře a ministra financí Andreje Babiše.

Moje zkušenosti s úspěšným ekonomem a manažerem A. Babišem mne jen utvrdily v přesvědčení, že problémy sociálního státu nedokáže ekonomie vyřešit. Ekonomové si osobují řídit stát, přitom nejsou schopni naplnit slova Svatováclavského chorálu: *Nedej zahynouti nám ni budoucím, svatý Václave! Kriste, eleison.*

Ivo Patta

(Mezititulky redakce)

Ing. Ivo Patta spolupracuje s Centrem pro sociální a ekonomické strategie UK

„SLUNCE DŽIHÁDU VYŠLO...“

„Tak nám založili kalifát,“ mohla by říci paní Millerová přesně sto let od začátku první světové války. Má se rozkládat na obsazených územích v Sýrii a Iráku, pak se má šířit dál; mluvčí ISIS („Islámského státu v Iráku a v Sýrii“) ujistil, že kalifát expanduje každý den. „Slunce džihádu vyšlo, na obzoru se vynořuje triumf, objevila se znamení vítězství.“ V linii chystaného postupu leží Libanon, Jordánsko, Saúdská Arábie a Turecko. Nemohu nepřipomenout, co jsme uvedli ve zprávách už před několika měsíci: ředitel libanonské Charity prohlásil, že se „někdo“ snaží překreslit mapu Středního východu. Nemýlil se.

Šíří se strach a lidé prchají – mnozí už po několikáté: s holýma rukama, s dětmi v náručí... Muslimové ničí nejen školy a kostely, ale i hroby označené křížem.

Objevily se názory, že al-Káida je ve srovnání s ISIS jen pouhým skautským táborem. Jeho kalif Abú Bakr al-Bagdádí si činí nárok na poslušnost všech muslimů.

Analytička terorismu uvádí v *New York Times*, že v současném tažení vystupuje nový rys: působení sociálních médií. Detailní záběry řezání hlav a dalšího násilí se hrnou především z Twitteru, který umožňuje rychlé úpravy: džihádisté mnohdy tvítují přímo uprostřed střetů a jejich stránky sledují desetitisíce lidí. Objevují se speciální stránky namluvené ve světových jazycích: viděla jsem záběry, na nichž „bratr Abú Muthanna al Jemeni“ vzornou akademickou angličtinou vyzývá své přátele, aby i oni přijeli na území vznikajícího Islámského státu a připojili se k džihádu. Záběry plné násilí na jedné straně vyvolávají strach,

na druhé straně mají zřejmě jakousi zvrácenou přitažlivost: pod jejich vlivem přijíždějí na Střední východ další a další skupiny muslimů narozených na Západě.

Nepochybně nás i teď budou někteří intelektuálové přesvědčovat, že to všechno nemá s islámem nic společného. Ale začíná se psát o nutnosti rozšířit aktivní zálohy a zvýšit výdaje na zbrojení, které jsme zanedbali. Neméně nutná je ale obnova víry. Liberální postoje jen těžko budou někoho inspirovat k obraně křesťanské Evropy: nálada ve společnosti se možná změní, ale to už může být pozdě.

Michaela Freiová

Michaela Freiová, publicistka a překladatelka, spolupracovnice Občanského institutu a Res Claritatis

CÍRKEV SPOJENCEM NACISMU?

Moravský metropolita Mons. Jan Graubner se ohradil proti tvrzením komunistických resp. sociálnědemokratických poslanců o „kolaboraci katolické církve s Hitlerem“. Poslanec Foldyna tvrdil, že „klér (míněno patrně katolický klérus) se nepochybně kolaborace dopustil“.

Metropolita se odvolal na situaci arcidiecéze olomoucké, „z níž zahynulo v koncentracích nebo bylo popraveno 29 kněží a 79 jich koncentrák přežilo“.

Další fakta přináší text, který ke čtyřicátému výročí konce války sestavila skupina katolíků (Freiovi, Benda, Duka) a který vydala Charta 1977.

„Pražská diecéze měla v roce 1938 okolo 1300 kněží včetně řeholníků: z toho bylo Čechů jen něco přes polovinu a diecéze byla po záboru Sudet zmenšena o podstatnou část (Tachovsko, Karlovarsko, Chebsko). Z Čechů byli 3 kněží popraveni, 20 jich zemřelo ve vězení, dalších více než 100 kněží bylo vězněno a asi 50 internováno. Celkově bylo z území

protektorátu vězněno v koncentračních táborech a věznicích 260 duchovních, internováno 111, během věznění zahynulo 65 duchovních, popraveno bylo osm.

Nacisté zabrali arcibiskupský seminář v Dejvicích, biskupský seminář v Českých Budějovicích a další. Po heydrichiádě došlo k faktickému zrušení všech bohosloveckých učilišť, protože studenti byli odesláni na nucené práce. Byla zatčena třetina kanovníků svatovítské kapituly.

Nejostřejší byl postup proti řeholím. Jezuitům byla zrušena gymnázia v Bubenči a na Velehradě „pro říši nepřátelskou činnost“, byla jim zabráná řádová kolej s filosofickým studiem v Benešově a rezidence u svatého Ignáce v Praze. Benediktinům byl zabrán emauzský kostel i klášter, obojí vykradeno, členové řádu poslání do koncentračních táborů nebo totálně nasazení, podobně dopadli novoríšští premonstráti a další. Milosrdným bratřím byla odňata nemocnice Na Františku, většina jich byla poslána

do koncentračního tábora. Ženským řeholím byly zabráný školy, řada řeholnic byla odeslána do koncentračních táborů, dominikánka Dolanská v Ravensbrücku zahynula.“

Metropolita Graubner rovněž poukázal na úlohu KGB při vytvoření „černé legendy“ o spolupráci Pia XII. s nacisty.

Informace o taktice KGB vůči Vatikánu poskytl bývalý ředitel rumunské komunistické rozvědky Ion Mihai Pacepa, který později uprchl na Západ. Ten napsal, že v únoru 1960 Chruščov schválil tajný plán KGB na poškození morální autority Vatikánu v západní Evropě. Plán se zaměřil především na Pia XII., který právě (v roce 1958) zemřel a nemohl se bránit. K šíření dezinformace posloužila hra „Náměstek“, v níž se tvrdí, že Pius XII. podporoval Hitlera a jeho politiku likvidace Židů. Hra byla přeložena do 20 jazyků: v Praze ji uvedlo Vinohradské divadlo a byla vydána knižně.

Res Claritatis

Z dopisů čtenářů

Ad Mezináboženský dialog (RCM 11/2014)

Vyjádření papeže Františka k tématu článku, ani příslušnou relaci Radia Vatikán jsem neslyšel, ale osobně již dlouho považuji dialog jak s odloučenými bratry, tak s věřícími nekřesťanských náboženství za vysoce aktuální z hlediska zachování nejen naší civilizace, ale i celého lidského rodu. O jeho nutnosti se mluví již dlouho, a pokud jde o věroučné otázky, definoval je podle mého názoru nejvýstižněji v pěti bodech svatý papež Jan Pavel II. ve své encyklice *Ut unum sint* (1995), čl. 79. Nevím, jak bylo přesně myšleno v článku zmiňované nebezpečí „relativizování“ naší víry, ale obávám se, že bude nutné ještě před mezináboženským dialogem vést obecně mezilidský dialog o dialogu.

Podle mých (chabých) teoreticko-filozofických znalostí nesmí při dialogu jít o soupeření dvou názorů, ale o pochopení názoru partnera a o poctivé hledání pravdy, v dobré vůli a ve vzájemné úctě.

Takovýto postup je jistě náročný na čas i studium (historie, psychika osobností které kdysi rozhodovaly atd.), a jejím výsledkem není vítěz a poražený. Vítězi jsou oba, sice možná s odřenými ušima nebo zlamanými údý; to se ale časem zahojí, takže dál už budou oba moci jít spolu a v případě potřeby se i podpírat. Pro nějaké relativizování zde nevidím prostor.

Když jsem před těmi téměř dvaceti léty četl oněch 5 bodů pro mezináboženský dialog Jana Pavla II., viděl jsem za nimi vysoce vzdělaného teologa, současně však i faráře a učitele s bohatou životní zkušeností ve všech vrstvách lidské společnosti. Když toto jeho dědictví převzal profesionální teolog a filozof Benedikt, těšil jsem se, že se aspoň některý z těchto bodů dočká historicko-teologických analýz, za případné účasti odborníků z mimokřesťanských center, které by mohly vyústit v mezináboženský dialog a otupení rozdílných principů. K tomu bohužel zatím nedošlo, takže mezináboženský dialog na teoretické úrovni se mi jeví jako vzdálenější než hledání inteli-

gentní civilizace ve vesmíru. Střet s nějakou neznámou vesmírnou civilizací se ovšem nebojím. Naproti tomu střet s málo známou nekřesťanskou pozemskou civilizací si představit dovedu, a toho se bojím.

Ondřej Fischer

Ad Benešovy dekrety a spravedlnost (RCM 12/2014)

Pane Svoboda, děkuji Vám za článek v *Monitoru*. I já se domnívám, že žádný soudný člověk-křesťan, nemůže obhajovat Benešovy dekrety, kde každý narozený Němec, Maďar atd. pozbývá všeho pouze z důvodu narození se svým rodičům zmiňované národnosti. Pod neustálým mediálním tlakem, donekonečna opakovaným, převážná většina dokazuje, že vůbec dekrety nečetla a není obeznámena s jejich textem. V dnešní době jsou prostě pro slušného člověka NEPŘIJATELNÉ. (Podotýkám, že můj dědeček byl vězněn v Terezíně a na následky rozkopaných ledvin zemřel pouhé tři dny po propuštění, v době, kdy již umíral.)

Jiří Ďoubalík

14. PĚŠÍ POUŤ NA VELEHRAD

Na poděkování svatým Cyrilu a Metoději, s prosbou, aby jejich dědictví opravdu žilo. Letos zvláště za posvěcení rodin a rodiny v těžkostech

Duchovní téma: Věřím ve svatou církev obecnou

Začátky 14 proudů:

Neděle 17. 8. 2014: Radešinská Svratka, Bohuslavice u Hlučína

Pondělí: Vranov nad Dyjí, Vítochov, Netín

Úterý: Znojmo, Olešnice na Moravě, Velké Meziříčí, Sebranice

Středa: Boskovice, Brno-Bystrc, Olomouc, Mikulov

Čtvrtek: Slavkov u Brna, Skalica na Slovensku, Ostrožská Lhota, Ratiškovice

Pátek: Veselí nad Moravou, ostatní proudy pokračují

Sobota: Uherský Brod, Buchlovice, Boršice

Foto: <http://www.maticivelehradka.cz>

„Když putujete do poutních svatyní s celou rodinou, hlásáte evangelium.“ (papež František)

V sobotu 23. 8. 2014 na Velehradě:

10.30 obnova zasvěcení

11.30 mše sv. – slouží probošt Pavel Pacner

15.00 přednáška, požehnání a rozloučení

Srdečně zveme, zvláště na poslední den.

S sebou: karimatku a věci na spaní. Zavazadla (i unavené poutníky) vezme doprovodné vozidlo. Spíme vždy pod střechou.

Přihlášky, informace:

Mons. Jan Peňáz, www.poutnik-jan.cz

P. Marek Dunda, www.fatym.com

jáhen Ladislav Kinc, kinc@biskupstvi.cz

Jak to vidí Jitka Štěpánková

Proč mluvit o stáří?

Je právo na eutanazii skutečně jedním z lidských práv? Ukazuje se, že o eutanazii nejvíc mluví lidé mladí a zdraví, zatímco smrtelně nemocní v hospici o ni nežádají. Co z toho plyne? – Nepotřebujeme zákon o eutanazii, potřebujeme změnit mezilidské vztahy.

Nedávno věnovala televize velký prostor zprávě o společné sebevraždě dvou starých lidí. Komentátor se rozhořčoval, co jsme to za lidi, když nechceme dovolit, aby se staří lidé mohli zabít, když chtějí. Opravdu je právo na eutanazii jedním z lidských práv? Není vždycky pravda, co se působivě podá.

Lidé, kteří celý život viděli smysl života v tělesné kráse, jsou stářím zděšeni a snaží se je oddálit množstvím plastických operací. Lidé, kteří nalézali smysl ve sportu, snaží se do stáří pěstovat tělesné aktivity, jenom aby stáří nepřišlo. Lidé, kteří hledali uspokojení v pracovní výkonnosti, propadají beznaději vstupem do důchodového věku. Cítí se vyloučení, nepotřební. Nemilovaní.

Mnohdy skutečně jsou nemilovaní. Pokud se sobecky bránili narození dětí nebo je vychovali ke stejnému konzumnímu způsobu života, jaký vedou sami, pak opravdu na ně žádná láska z nebe nespadne. Potom se jim zdá život k ničemu a požadují jeho ukončení. Stejná filozofie, která žádala od života získat co nejvíc, ho zavrhuje, když už od něj nelze získat tytéž „hodnoty“ jako v mládí. Mladí, kteří

zastávají tutéž životní filozofii, žádají pro starce eutanazii. Zdůvodňují to vysoce humánními důvody jako odstranění bolesti. Ale paliativní péče nikdy nebyla na takové úrovni jako dnes.

Paní doktorka Svatošová, které si velice vážím, vytvořila veliké dílo zakládáním hospiců pro umírající. Vytvořila prostředí, kde se dá důstojně zemřít. Kde jsou dostupné léky na tlumení bolesti a kde je člověk centrem pozornosti. Buď má kolem sebe vlastní rodinu (čtyřicet hodin denně, neexistují návštěvní hodiny od 15 do 17!) nebo kvalifikovaný personál, aby se necítil sám. Neumírá osamocený, oddělený plentou od ostatních, aby byli ušetřeni pohledu na jeho umírání, jako se stává někdy v nemocnici. A paní doktorka Svatošová s údivem zjistila: „O právu na eutanazii nejvíc mluví lidé mladí a zdraví, zatímco smrtelně nemocní v hospici o ni nežádají.“ A co z toho vyvodila? „Nepotřebujeme zákon o eutanazii, to, co potřebujeme, je změnit mezilidské vztahy.“

Změnit lidské vztahy je možné komukoli, bez ohledu na jeho ateismus nebo náboženství. Ale my volíme cestu

křesťanskou podle učení katolické církve, učení osvědčené a potvrzené staletými lidské existence. Věříme, že jsme synové a dcery samotného Boha, a tím nejhorším, co se nám může stát, totiž že zemřeme, se vlastně vracíme ke svému Otci. Proto je křesťanství tak radostné náboženství. Díváte se skepticky? Podívejte se na to čistě racionálně. I kdyby neexistoval Bůh a naděje křesťanů se ukázaly jako marné, není pro každého lepší žít ve společnosti radostných, dobře naložených lidí, ochotných k pomoci, než ve společnosti lidí mrzutých, zamračených, ubrblaných a nepřijemných?

Proto říkáme ne eutanazii, ano Eucharistii, pokrmu, který nás přivádí k věčnému životu. Ježíš říká: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev (tzn. přijímá Eucharistii), má život věčný a já ho vzkřísím v poslední den“ (Jan 6,54). Vy nechcete žít věčně? Nelžete. Jenom se vám nechce nic pro to udělat. My jsme uvěřili Kristu a radujeme se ze svého stáří tak, jako jsme se předtím radovali ze svého mládí. Můžete se kdykoli přidat.

Jitka Hosanna Štěpánková
<http://stari.webnode.cz>

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE:
 Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, I 52 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 20 Kč, což za rok činí 480 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zasláným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Lékařka Helena Máslová v jednom prázdninovém rozhovoru uvedla, že „další generace, která přijde, bude mít tendenci se chovat zdravěji. Projevuje se to na mnoha úrovních a nejenom v přístupu ke zdraví, ve stravování nebo **odmítání sobeckého konzumu**. Názor na to, co je kvalita života, se mění. Snaživé vydělávání peněz za účelem nákupu statusových předmětů a strávená neděle na zavlažovaném trávníku golfového hřiště, na kterém dostanete v 50 letech infarkt, už další generaci asi oslovovat nebude. Mnohem více bude ceněn čas s blízkými, čistý vzduch, výhled do krajiny a dobré vztahy. Další generace bude mít tendenci chovat se přirozeně a zdravě a k tomu bude patřit i zdravější přístup k reprodukci, to znamená neodkládání mateřství ke čtyřicítce. **Myslím si, že už se tu formuje určitá společenská vrstva, která bude považovat za společenskou prestiž mít děti.**“ **Kéž by měla pravdu.** Člověk, který má na prvním místě Pána Boha, nemůže jistě uvažovat zcela totožně, ale pokud jde o postoj odmítání sobeckého konzumu a preferování vztahů nad věcmi, je tomuto názoru samozřejmě velmi blízko.

A když je ten čas léta a prázdnin, dovoluji si zde sdílet něco, co ohromilo a velmi oslovilo mé dvě dcery, obě vskutku krásné mladé dámy: „Tvář známá z billboardů po celém Španělsku měla nakročeno na světová přehlídková mola, jenže...“ – „**Náš Pán**

se nikdy nemylí. On mě požádal, zda bych ho mohla následovat, a já jsem ho nemohla odmítnout,“ uvedla šestatřicetiletá řeholnice v rozhovoru pro *National Catholic Register*. Toto rozhodnutí učinila modelka Olalla Oliverosová ve Španělsku už před čtyřmi lety. To nejkrásnější a nejlepší by samozřejmě vždy mělo být Ježíšovo.

Koláž: mimi

„**Islám není v Česku problém, proto se jím není třeba zabývat, myslí si většina Čechů.** Ale jak praví staré židovské přísloví, kdo nemá žádný problém, neví, co se děje,“ napsal Benjamin Kuras v *Reflexu*. Probouzí tak nejen národ, ale především politickou reprezentaci a zákonodárce k odpovědnosti za to, aby – jak Kuras také uvádí – nenastal kvůli lhostejnosti konec západní civilizace. 17. května se uskutečnila beseda s názvem Rizika plného uznání islámu v ČR, kde podaly otřesná osobní svědectví exmuslimky

(Bitarová, Radosa), a kterou právě B. Kuras doplnil několika fakty. Mj. zaznělo, že **40 % mladých muslimů v Evropě se hlásí k zákonům šaría**, že perzekuci křesťanů ze strany islámu je vystaveno sto milionů lidí (podle *Reuters*) a každých pět minut je zavražděn jeden křesťan (dle Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě). **Roste genocida křesťanů,**“ uvedl v přednášce Kuras. Když se před prezidentskými volbami v loňském roce ptala *MfD* kandidátů, zda „představuje islám pro Evropu nebezpečí“, drtivá většina to odmítla. Jasně tehdy reagoval Miloš Zeman, který stručně odpověděl „Ano“. Přemysl Sobotka uvedl, že nebezpečí nepředstavuje „islám jako takový, ale jeho extrémní odnože“. Podobně reagovala i Zuzana Roithová: „Islám je především rizikem pro své zneužívání k živení násilných konfliktů ve světě...“ Jan Fischer si taky myslí, že nebezpečí „samotný islám nepředstavuje. Nebezpečí je extremismus, fundamentalismus, fanatismus a nesnášenlivost.“ To je slovo jak zaklínadel... Je to trochu současný západokřesťanský odlehčený názorový profil – rozumějte: počítá se s tím, že víru moc navenek u mne nikdo nevidí, nijak se zásadně v životě neodlišuji od většiny a nepřeháním to s evangelizací. A tak si představujeme i islamisty, muslimy; ovšem ti svou víru berou vážně a na jejich životy má zcela zřetelné důsledky.

-zd-

13. 7. Ne 15. neděle v mezidobí

Iz 55,10–11, Žl 65, Řím 8,18–23, Mt 13,1–23

14. 7. Po bl. Hroznata, mučedník; sv. Kamil de Lellis, kněz

Iz 1,10–17, Žl 50, Mt 10,34–11,1

15. 7. Út Památka sv. Bonaventury, biskupa a učitele církve

Iz 7,1–9, Žl 48, Mt 11,20–24

16. 7. St Panna Maria Karmelská

Iz 10,5–7,13–16, Žl 94, Mt 11,25–27

17. 7. Čt bl. Česlav a sv. Hyacint, kněží OP

Iz 26,7–9,12,16–19, Žl 102, Mt 11,28–30

18. 7. Pá sv. Emilián, mučedník

Iz 38,1–6,21–22,7–8, Iz 38, Mt 12,1–8

19. 7. So sv. Makrina, panna

Mich 2,1–5, Žl 10, Mt 12,14–21

20. 7. Ne 16. neděle v mezidobí

Mdr 12,13,16–19, Žl 86, Řím 8,26–27, Mt 13,24–43

21. 7. Po sv. Vavřinec z Brindisi, kněz a učitel církve

Mich 6,1–4,6–8, Žl 50, Mt 12,38–42

22. 7. Út Památka sv. Marie Magdalény

Pís 3,1–4a (2 Kor 5,14–17), Žl 63, Jan 20,1,11–18

23. 7. St Svátek sv. Brigity, řeholnice, patronky Evropy

Gal 2,19–20, Žl 34, Jan 15,1–8

24. 7. Čt sv. Šarbel Makhluf, kněz

Jer 2,1–3,7–8,12–13, Žl 36, Mt 13,10–17

25. 7. Pá Svátek sv. Jakuba, apoštola

2 Kor 4,7–15, Žl 126, Mt 20,20–28

26. 7. So Památka sv. Jáchyma a Anny, rodičů Panny Marie

Jer 7,1–11, Žl 84, Mt 13,24–30

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 240008911/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.